

צ'און תורני שכונ'י

בעז'הי"ת אי-אדלה ששל תגדו

גליון 650

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פ'תח האה

פרשת "תזריע", עוסקת רבות בענייני של האדם המצורע. כאשר אדם נטמא בטומאת הצרעת, עליו לצאת מחוץ למחנה ולשבת בדד. והסיבה מידה כנגד מידה - המצורע דיבר לשון הרע, ובכך הוא גרם לסכסוך והפרדה בין איש לאשתו ובין אדם לזולתו, כעונש, עליו לשבת בדד ולחוש את טעמה המר של הבדידות, וכך ילמד לא לשוב על מעשיו. בדרכו אל הבידוד, המצורע צריך להכריז על עצמו שהוא טמא, כפי שכותבת התורה: "וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא". מדוע עליו להכריז זאת? בפשטות, כדי שבני אדם יישמרו מפניו ולא יגעו בו.

אולם טמון בזה עומק נוסף, ומסר נפלא (מובא בספר "שפתי חיים", מידות א) חכמים כותבים, שמטרת הקריאה "טמא טמא", היא גם כדי לעורר את הרבים שיבקשו עליו רחמים שיתרפא מצרעתו (מועד קטן ה). גם בעניין זה יש הנהגה של מידה כנגד מידה. מדוע? מדוע יש לאדם הנאה מדיבור לשון הרע? משום שנדמה לו שעל ידי השפלת חברו, הוא ירומם את עצמו. כלומר, הוא רוצה להיבנות על ידי צערם של אחרים. לכן הוא נענש מידה כנגד מידה, שמרחיקים אותו מהציבור, ובעודו מחוץ למחנה הוא עושה חשבון נפש עם עצמו, והוא חש על בשרו עד כמה זקוק הוא לחסדי הבריות שירגישו את כאבו ויתפללו עליו. מכח הבריות שמתפללים עליו, הוא יבנה את עצמו מחדש ויעלה משפלותו. הוא חשב לבנות את עצמו על ידי השפלת האחר, וכעת האחרים בונים אותו ומרימים אותו משפלותו. כל התהליך הזה יביא אותו לא רק לתיקון על עצם חטא לשון הרע, אלא אף יבנה וישריש בו את מעלת מידת "נושא בעול עם חברו", שהרי הוא רואה עד כמה זקוק הוא לחסדי אחרים. הוא מבין שלא רק שאין לו את הזכות להוציא את דיבת האחרים רעה, אלא אף הוא עצמו זקוק להם.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

כמה פעמים קיבלנו על עצמנו קבלה טובה? להיכנס הביתה עם חיוך, להיות יותר עם הילדים, לכוון בברכות, וכדו'. קבלות טובות ויפות. אבל איך זה שפעמים רבות, אי שם באמצע הדרך, אחרי חודשיים, או שבועיים, אט אט אין לנו כוח להתמיד בכך ורפיון משתלט עלינו? מה קורה כאן? אנו רוצים להשתנות או לא?

הדבר נובע מכך שכל החלטה שאנו מקבלים על עצמנו מגיעה מתוך התלהבות. התחדש לנו רעיון כלשהו, והפנמנו שבאמת כך צריך להיות. כאן באה הקבלה המוחלטת ליישם זאת בחיי היום יום. אבל בהמשך אנחנו מתרגלים אליו והוא כבר לא מרגש אותנו. ממש כפי שקורה לכל מוצר חדש ונוצץ, שעם הזמן והשימוש בו, מאבד מזהירו ונשחק. כך טבע הבורא בטבע האדם: תמיד הוא מתפעל ומצפה לדברים חדשים. ליום חדש, לשבוע אחר, לאירוע מיוחד, לבית חדש. אחרי שהוא משיג את הדבר המיוחל - הוא מתרגל אליו, ושוב אינו גורם לו לשום אושר. האומנם כך טבע האדם, ואין פתרון לכך? מסתבר שיש ויש. בספרי החסידות קוראים לזה 'התחדשות'. לעשות כל מאמץ לחיות בהתחדשות תמידית, לא להישחק בגלגלי השגרה. אחרת לא נוכל להתמיד במעשיו הטובים, בפרט אם הם לא קלים לביצוע. איך עושים זאת? בעיקר ע"י מחשבה והתבוננות. לא לוקחים שום דבר כמובן מאליו, שמים לב לכל מה שיש לנו. לכל מה שאנו עושים ופועלים. ה'חפץ חיים' היה כל יום אומר לאשתו: "נכון שזכית לחבר ספרים? נכון שזכינו להיות בריאים? זכינו לילדים טובים! בואי נודה לה' על חסדיו הנפלאים אתנו".

המשך בעמוד אחרון <<<

זמנ'י הטבת
הדלקת נרות
מוצאי שבת
7:38
6:38
נצ' לשמור על קדושת חג'יון
אין לקרוא בשעת התפילה

אָהַל הַהַלְלָה

הלכות חודש ניסן

"אין נופלין על פניהם בכל חודש ניסן, ואין אומרים 'צדקתך' בשבת במנחה, ואין מספידין בו, ואין מתעניין בו..." (שולחן ערוך תכ"ט, ב')

קדושה מיוחדת יש לחודש ניסן וקדושה זו באה לידי ביטוי במיעוט מנהגי אבלות – שינויים בתפילה, לא עורכים הספדים על הנפטר ולא צמים (להוציא תענית חלום ותענית בכורות).

יש הנוהגים שלא לאכול מצה מראש חודש ניסן.

יש הנוהגים שלא לאכול מצה כבר מראש חודש ניסן. אחרים נמנעים מאכילתה ביממה או ביום שלפני החג. הטעם למנהגים אלו הוא שתהיה אכילת המצה, בליל הסדר – ניכרת.

קמחא דפיסחא

"ומנהג לקנות חיטים ולחלקם לעניים לצורך פסח." (קיצור שולחן ערוך תכ"ט, א' – מדברי הרמ"א)

כל ישוב דואג, שהעניים בתוכו יוכלו לקיים את כל מצוות החג – אכילת מצות, סעודה, ארבע כוסות וכו'. שהרי חג הפסח הוא חג החירות ואיך נוכל להרגיש בני חורין, אם בסביבתנו יש אנשים רעבים, שאין להם מה לאכול?

כל תושבי המקום חייבים לתרום ממון (או מזון) לעניים. עד כדי כך, שכל אחד צריך להיות או מהנותנים או מהמקבלים.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

מדוע דווקא בצרעת ציורה התורה שיובא החוטא לאהרן הכהן או לאחד מבניו הכהנים? מדוע שלא יובא לזקן או לחכם? מיישב הר"ה"ג ר' צבי פנש שליט"א בספרו "נחלת צבי", שאהרן הכהן הוא הראשון בעולם שהתייחד בענווה ובהימנעות מלשון הרע, ולכן אין מתאים ממנו לתקן ולטהר את המצורע שחטא בגאווה ובלשון הרע. והיכן מצינו שאהרן התייחד במידות אלו?

כאשר ירד משה מההר וראה את העגל אשר עשו בני ישראל, שאל בכאב את אהרן "מַה-עָשָׂה לָךְ הָעַם הַזֶּה כִּי-הִבֵּאתָ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה" (שמות ל"ב). והנה, במקום לספר למשה דברים כהווייתם, שהעם נקהלו עליו ואם לא היה שומע להם היו הורגים אותו, נמנע אהרן אוהב השלום מלדבר עליהם לשון הרע, אלא ריכך הדברים ואפילו תלה בעצמו חלק מהסירחון, וכך אמר למשה: "אל-יחר אַף אֲדַנִּי אֶתְּךָ יְדַעְתָּ אֶת-הָעַם, כִּי בָרַע הוּא. וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה-לָנוּ אֱלֹקִים, אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ. כִּי-זֶה מִשֶּׁה הָאִישׁ, אֲשֶׁר הִעֲלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יְדַעְנוּ, מַה-הָיָה לוֹ. וְאָמַר לָהֶם לְמִי זָהָב, הַתְּפָרְקוּ וַיִּתְּנוּ-לִי; וְאִשְׁלַכְהוּ בָאֵשׁ, וַיֵּצֵא הָעֶגְלָה הַזֶּה" ומכיוון שלא רצה לומר לשון הרע על ישראל, ועוד שהיה "אוהב שלום ורודף שלום", בחר ה' בו ובבניו הכהנים שיטהרו את הצרעת של מדברי לשון הרע המביאים לפירוד בעם ישראל. מה רב כוחו של המלמד זכות עם על ישראל!

"וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בוֹ נֶגַע בְּרֹאשׁ"

הפסוק מתחיל ב"איש או אשה" - רבים. וממשיך "כי יהיה בו" לשון יחיד. במקום לנקוט "כי יהיה בהם" לשון רבים. מה פשר השינוי?

מבאר זאת בספר "דרש משה" על פי דברי התלמוד (שבת נד): "כל מי שאפשר [שהיה בידו ויכל] למחות לאנשי ביתו ולא מיחה - נתפס על אנשי ביתו". כיון שהתורה מגדירה את העם היהודי כיחידה אחת וכולנו ערבים זה לזה, ומי שאינו מוכיח את חברו [כמובן, רק בדרכי נועם וכבוד] יכול ללקות בשלו. וזה הביאור בפסוק: "איש או אשה" שלא ינהגו כשורה ומגיע להם עונש, ייתכן שזה יתבטא רק בגבר "כי יהיה בו נגע". משום שבדרך כלל בני הבית שומעים בקול ראש המשפחה.

"וְהַצְרוּעַ אֲשֶׁר בוֹ הַנֶּגַע... וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא"

יסוד גדול מעיקרי הדת שידוע בלשון חכמים, מושג שהפך לפתגם עממי: "כל הפוסל – במומו פוסל", נרמז כאן בפסוק. וכך מציין הש"ה הקדוש: "וטמא", אדם שהוא בעצמו טמא, מצביע על אחרים לגנותם "וטמא יקרא" להם.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

העשירות של הסנדקאות

פעם שאלו את רבינו רבי חיים קנייבסקי זצלה"ה היכן העשירות מהסנדקאות שלו, שהרי הוא סנדק כמעט בכל יום, ובמשך שנים רבות היה נוסע בכל רחבי הארץ בשביל מצוות סנדקאות [ועי' מהר"ל ריש ה' מילה, ורמ"א יו"ד סימן רס"ה סעי' י"א שסנדק זוכה לעשירות], והשיב שאביו זצ"ל אמר שהעשירות שלו הם הספרים שחיבר, וכך הדבר גם אצלו. והוסיף רבינו בהתרגשות: "וכי הנכדים שנולדים כל שנה אינם עשירות? הנכדים זו העשירות הגדולה ביותר."! ופעם אמר רבינו בשם האריז"ל, שסנדקאות זו סגולה לכפרת עוונות.

המצוה הכי קשה, היא בדיקת חמץ

ידוע שאמר ה'קהילות יעקב' שהמצוה הכי קשה עליו זו בדיקת חמץ. ושאלו לרבינו איך יתכן הדבר, וכי ללמוד י"ח שעות רצופות זה פחות קשה? והשיב רבינו, שהכוונה לאחריות שהיתה לו בזה שצריך לבדוק טוב

"צריך להתפלל שאוכל לשבת וללמוד במנוחה"

פעם כשנפרד אחד מרבינו לחץ את יד רבינו, והרגיש שידיה היו קרות מאוד, והאמר לרבינו שיתפלל שיהיו יותר חמות, אמר לו רבינו: "אתה צריך להתפלל שאוכל לשבת וללמוד במנוחה", אמר לו הלה: "במטותא מרבינו, הדבר האחרון שמדאיג אותי זה הרוחניות של רבינו"... שמע רבינו ואמר: "בדיוק להיפך, הגשמיות הכל בסדר, אבל צריך להתפלל שאוכל לשבת וללמוד במנוחה"

"יש לו חסרון אחד שכותבים שם על מדאי הרבה..."

אמר רבינו: "ביקשתי מאחת הבנות שלי שתכתוב ספר על הרבנית שלי, וכתבה ספר מאד יפה עם מעשים יפים וסיפורים שמעוררים ליר"ש (הוא ספר 'בית אמי'). אבל יש לו חסרון אחד, שכותבים שם עלי מדי הרבה, ויותר נכון היה להשמיט את כל מה שכתבו עלי, ולהשאיר רק מש"כ על הרבנית שלי"...

אמר המליארדר למרן רבי חיים קנייבסקי: אתרום כל סכום שהרב ירצה..

חדר הכניסה אל ביתו של רבינו מרן רבי חיים קנייבסקי זצלה"ה המה אנשים. שעת קבלת קהל יומית רגילה. אל הבית נכנס יהודי המלווה בכמה אנשים אף אחד מבין האנשים לא הכיר אותו. אך חדי עין הבחינו בתכונה סביבו. את היהודי – שהוא מדורג כאחד מחמישישים העשירים הכי גדולים בתבל ליוו שני אנשים, ושני מאבטחים סמויים, כמו ששומרים על בנק נייד. הוא נכנס לחדר ההמתנה והביט סביבו. בית מלא ספרים.

כעבור דקות קצרות של המתנה הוא נכנס אחר כבוד אל הקודש פנימה והתיישב, רבינו הביט לכיוונו. ואז המלווה מציג אותו לרבינו: מר... תומך תורה עצום. רק בחודש הקודם הסתיימה בנייתו של בית כנסת מפואר בעלות של כמה מיליונים, תרומתו. הוא נותן כל חודש לראש כולל פלוני סכום עצום של כסף, הוא עוזר בכך וכך לארגון כזה. והבטיח עוד סכום אדיר למטרת קודש אחרת. וכך הלכו ומנו את שבחו של עשרות מיליונים שהוא תורם ויתרום.

רבינו שותק, ומשסיימו לשבחו, הוא שואל בפשטות: ומה הוא רוצה עכשיו? כאילו ואינו מיליארדר, מבחינתו כל יהודי הוא צלם אלוקים. הגביר, שהיה מרוגש מאוד, אמר כי זה פעם ראשונה שהוא ראוה את הרב, והוא רוצה מאד מאד לשמח אותו, ש'שכבודו יגיד בבקשה לאיזה מטרה אני אתרום, ואתן כל סכום שהרב ירצה, כדי שהרב ישמח'. כל הנוכחים בחדר היו במתח, אולי יאות רבינו לבקש סכום לאברכי הכולל שהוא כה דואג להם, ואולי לעניי בני ברק, ואולי לאיזה מטרה חשובה אחרת, מה אנחנו מבנים בזה, מי יודע?

ואז, כהרף עין משיב לו רבינו: כן, יש משהו שאני רוצה ממך. בבקשה כבוד הרב, אני מוכן. והושיט את ידו לעבר הכיס, להוציא פנקס צ'קים. ואז רבינו מצביע לעבר פניו. ואומר לו בפשטות: אתה מגלח את הזקן ואת הפיאאות, אני רוצה שתגדל אותם. זה אני צריך. הגביר האגדי היה מופתע, וחשב שרבינו לא הבין את הבקשה, אז הוא חזר עוד פעם על הבקשה 'אני מעונין לתת לרב סכום כסף שהרב יבקש'.

אבל רבינו, הבין מצוין מי שעומד לפניו ואת זה הוא ביקש להחדיר לו: תיראה יהודי! וחזר שוב על הדברים. אם תגדל זקן ופיאות זה ישמח אותי. על אתר, אמר הגביר שהוא ישתדל מהיום לגדל זקן, והוא מקווה שיצליח לעמוד בזה. כשיצא אמר לגבאי שלו: עשרות רבנים ישבו אצלי, כזו בקשה מעולם לא ביקשו ממני, והאמת – זה הבקשה הגדולה ביותר, קל לי יותר להוציא כסף מלגדל זקן...

קצת מאתנו

<<המשך מעמי א'>> מסופר גם על 'הסטייפלי' - הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי, ששאל פעם את נכדו: "אתה זוכר שהיית חולה לפני חודשיים ולקחת אנטיביוטיקה? הנכד כמובן כבר שכח מזה לגמרי. ממשיך ואומר לו הסבא: "אתה אמנם לא זוכר, אבל דע לך שאני אף פעם לא שוכח שום מחלה קטנה או גדולה, שבורא עולם ריפא אותי וזכיתי לצאת ממנה". כך בדיוק שומרים על שמחה ורעננות נפשית ורוחנית, לזכור תמיד שלא מגיע לנו כלום, ושום דבר אינו מובן מאליו. נכדו של הבעל שם טוב כותב בספר 'דגל מחנה אפרים' שהדרך להרגיש תמיד התחדשות היא להתבונן בבריאה המתחדשת בכל יום, כפי שאומרים בתפילה 'המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית'. אנו קמים בבוקר ונדמה שהעולם של אתמול ממשיך להתקיים. אבל הדבר ממש לא כך: בכל יום הקב"ה מחדש את מעשה בראשית ומוריד שפע חדש של חיים לכל הבריאה כולה. הדבר נכון בעולם הבריאה, ונכון גם בנפש האדם, כל יום הוא נולד מחדש ומקבל שפע חדש של חיות מלמעלה. כאן אנו נתקלים בסתירה בין טבעו הגשמי של האדם לבין נשמתו. טבע - מלשון 'טבעת'. שכן העולם מסתובב באופן טבעי כמו טבעת שאין לה סוף ואין לה שום התחלה. נראה שהכל חוזר על עצמו, כדברי שלמה המלך בספר קהלת: "אין כל חדש תחת השמש". אדם שחי במצב כזה טובע נפשית בתוך הטבע, שוקע בתוך מרוץ החיים וכלל לא מבחין בכך. בכדי לחיות חיי איכות, על האדם לעצור את גלגל המרוץ ולהתבונן איך נוצר הכל ומי מחייה בכל יום וכל רגע את הבריאה כולה, מי נותן לו כוח ברגע זה ממש ללכת ולרוץ לדרך. כדברי חכמינו ז"ל על הפסוק הנ"ל: "אין כל חדש תחת השמש - אבל למעלה מהשמש יש חדש". דהיינו שמעל לשמש - בשמיים, יורד כל יום שפע חדש לבריאה ולאנשים. שבת זו נקראת 'שבת החדש', בה אנו קוראים בספר התורה את 'פרשת החדש'. בורא עולם אומר למשה רבנו: "החודש הזה לכם ראש חודשים", ומראה לו את הירח המתחדש. אומרת הגמרא במסכת סנהדרין, שעם ישראל נמשל לירח ואומות העולם נמשלו לשמש. מה ההסבר למשל הזה? השמש נשארת תמיד בגודלה הטבעי, תמיד היא זורחת ושוקעת ללא שום שינויים בגלגל השמש. הירח לעומת זאת משתנה כל יום עד שבסוף החודש הוא נעלם לגמרי, בתחילת החודש הבא הוא מתחדש שוב. כך גם יהודי צריך לחיות תמיד בהתחדשות, אסור לנו להתרגל לשגרה האפורה, ולתת להתלהבות לדעוך. חייבים לשמר את הניצוץ של הרגע הראשון לאורך זמן. זו המתכונת הבדוקה לעמוד בהצלחה לאורך זמן במשימות ובמעשים הטובים שקיבלנו על עצמנו. את פרשת החודש אנו קוראים דווקא בתקופה זו שכל הבריאה מתחדשת, אחרי תקופת החורף שוב מוציאים העצים עלים, הפרחים מבלבלים, והבריאה כולה מתחדשת פניה. זו התקופה בה אנו גם יכולים למלא את הנפש ולהתחדש מבפנים. בשבת זו ישנו כוח מיוחד לזכות לרעננות והתחדשות, הקריאה בתורה של פרשת החודש נותנת באדם כוחות חדשים ורעננים לחיות חיים מלאי תוכן ועניין בהתלהבות, ולצאת מתוך השגרה, שהיא האויב הגדול של האדם.

(הרב ישעיה וינד)

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכניס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 18:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 18:45
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:45 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 18:30
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00
"יש קונה עולמו בשעה אחת"
שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00